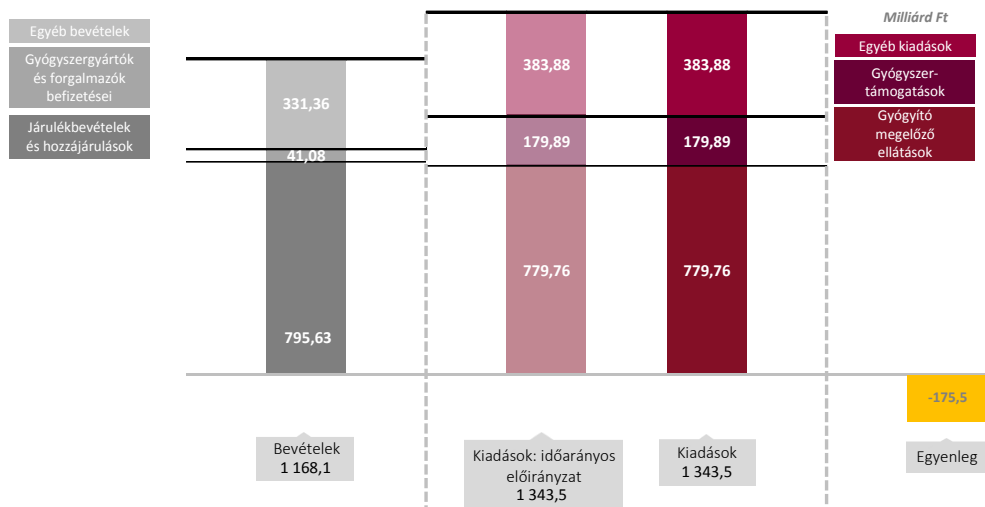

Hírek, aktualitások

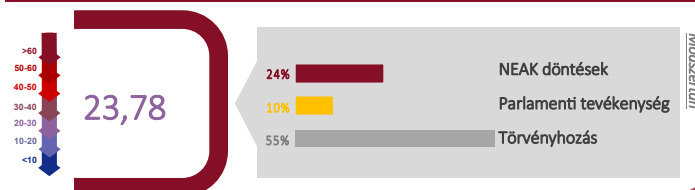
- Hír** Az egészségügyön nem szabad spórolni >>
- Hír** Szeptemberben elindulhatnak a praxisközösségek >>
- Hír** Kilőttek a kórházi várólisták: éveket várhatnak a műtétekre a magyar betegek >>

Egészség- és gyógyszerfinanszírozás makró szemléletben

Az Egészségbiztosítási Alap egyenlegének alakulása, 2021. május

Döntéshozatali index, 2021. május

Termékajánló

Makrogazdasági riport

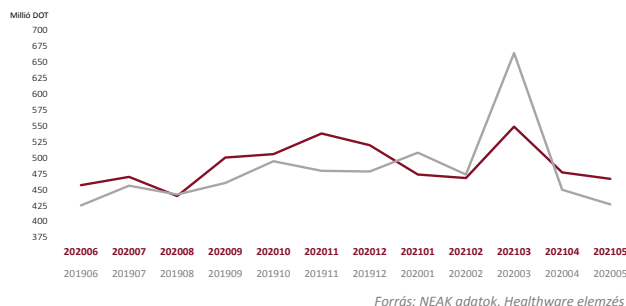
Negyedéves rendszerességgel összeállított makrogazdasági riportunkban a legfőbb makromutatók alakulásának bemutatása mellett az egészségügy adott időszaki teljesítményének abszolút és a gazdaság egészéhez viszonyított relatív teljesítésének bemutatása, kiértékelése áll a középpontban.

A hazai helyzet mellett szerepet kap a környező országok hasonló mutatóinak ismertetése is, mely regionális szinten segít elhelyezni a hazai egészségügy helyzetét.

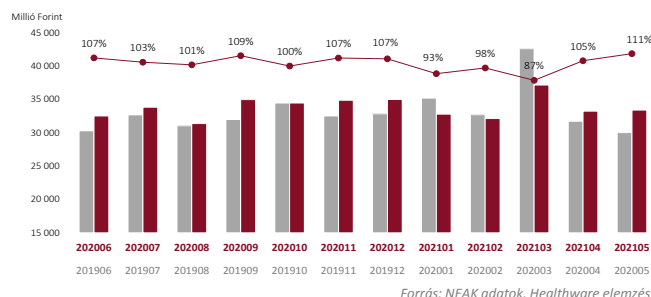
Bővebben a szolgáltatásról: [link](#)

A vényköteles patikai gyógyszerforgalom dinamikája

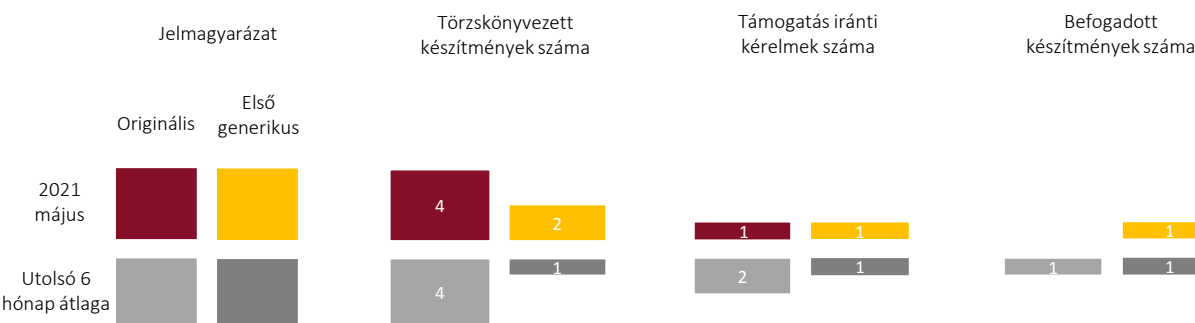
Patikai forgalom terápiás napokban (DOT)

Patikai társadalombiztosítási támogatásforgalom

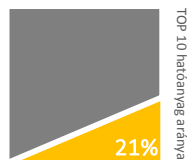
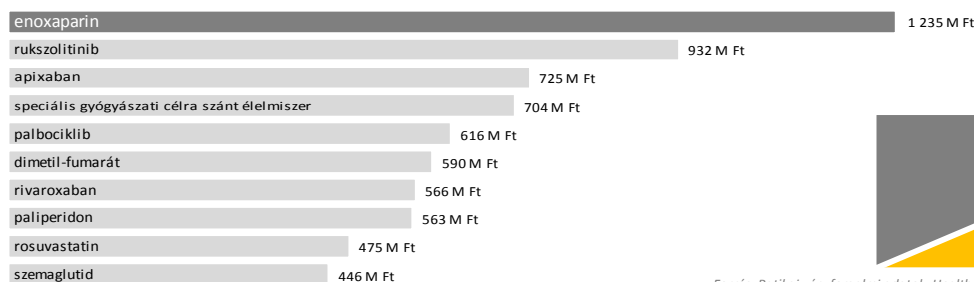
Támogatott gyógyszertörzs-változások, 2021. május

Piaci adatok

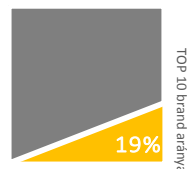
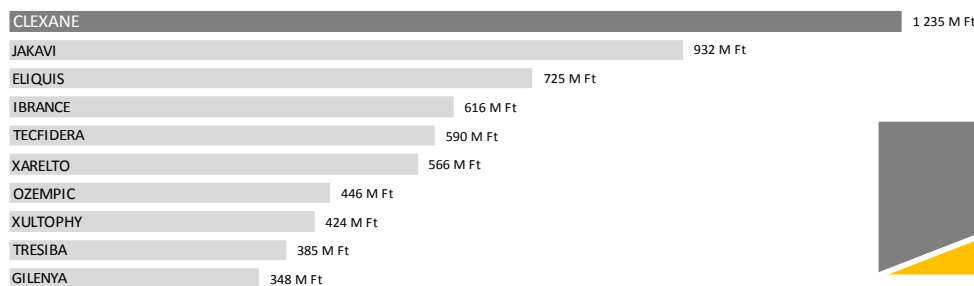
Támogatáskiáramlási és betegszám toplisták, 2021. május

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló hatóanyag

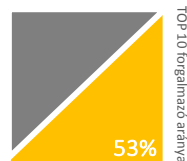
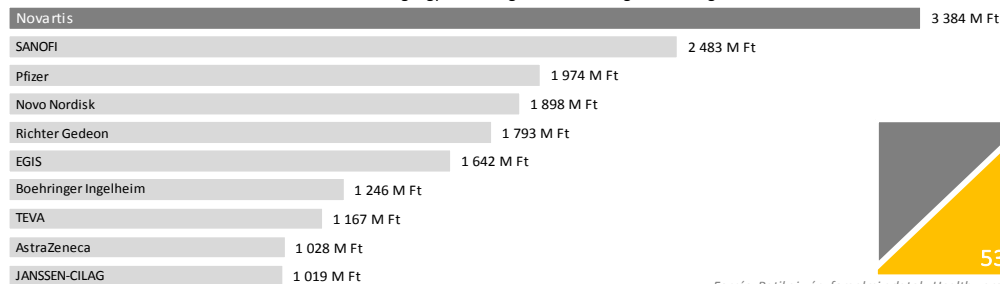
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló brand

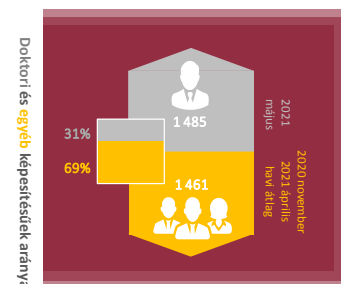
Forrás: Patika vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló forgalmazó

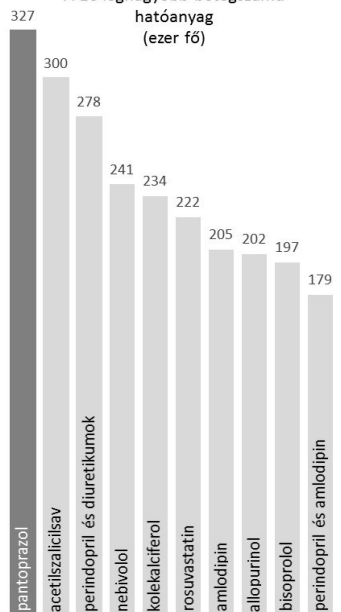
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Orvoslátogatók átlagos létszáma

Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb betegszámú hatóanyag (ezer fő)

Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Mentális egészséghez köthető gyógyszerkiadások alakulása COVID-19 járvány alatt — Esettanulmány

Healthware elemzés NEAK adatok alapján

Legújabb esettanulmányunkban, a koronavírus-pandémia hatásait próbáljuk mélyrehatóbban elemezni. Hipotézisünk szerint a hosszantartó bezártság, a növekvő munkanélküliség, és a bizonytalan járványhelyzet hatására a mentálhigiénés következmények – pl. meglévő pszichiátria betegségek súlyosbodása vagy újabb pszichés betegségek megjelenése a fertőzést követően –, száma növekedett, ez pedig megmutatkozik a vényköteles gyógyszerkasszaik kiváltásokban is. Azt vizsgáljuk, hogy milyen mértékben és hogyan változtak az ehhez kapcsolódó forgalmak a teljes időszak alatt, szezonálisan, illetve a koronavírus egyes hullámainak szakaszaiban. Esettanulmányunk fókuszába az N05 és N06 ATC csoportokban található Pszicholeptikumok és Pszichoanaleptikumok gyógyszerkészítményeire helyeztük a hangsúlyt. Az adatokat tovább vizsgálva azonban szűkebb termékcsoportok esetén is próbáltuk feltárni, az koronavírus-fertőzés hullámainak eddigi teljes időszaka alatt (2020. március – 2021. május) megmutatózó esetleges nagyobb mértékű változásokat. A vizsgálat során csak a NEAK által publikált patikai vényköteles gyógyszerforgalmi kassza adatait vettük alapul, így az OTC piacra vonatkozóan nem foglalmazunk meg állításokat.

1. táblázat: Gyógyszerforgalom változása N05 és N06 ATC csoportokban

Év	N05 - minden jogcím				N06 - minden jogcím			
	Dobozszám (millió)	Tb.-forgalom (milliárd Ft)	Térítési díj* (milliárd Ft)	DOT-forgalom	Dobozszám (millió)	Tb.-forgalom (milliárd Ft)	Térítési díj* (milliárd Ft)	DOT-forgalom
2018	4,60	18,55	1,44	131,88	5,41	7,05	4,93	190,70
2019	4,61	18,43	1,46	130,20	5,41	7,11	4,85	190,37
2020	4,62	18,45	1,46	129,41	5,47	6,99	4,79	192,58
2021 I-V**	1,80	7,41	0,68	50,66	2,15	2,79	2,27	74,94
Növekedés előző időszakhoz képest (%)								
2019	0,28%	-0,67%	1,61%	-1,27%	0,09%	0,80%	-1,66%	-0,17%
2020	0,26%	0,16%	-0,05%	-0,61%	0,97%	-1,65%	-1,20%	1,16%
2021 I-V**	-9,66%	-5,63%	9,40%	-7,99%	-7,73%	-6,86%	10,97%	-9,37%

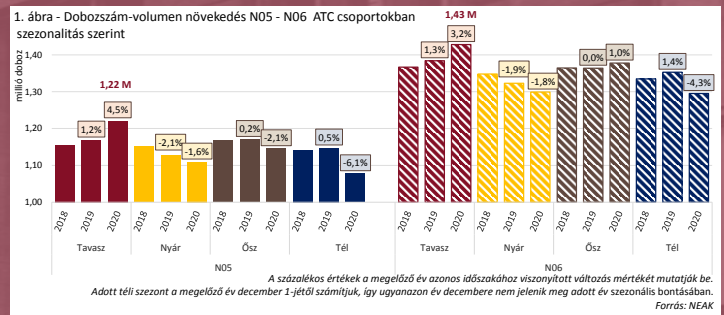
*Kvázitérítési díjjal

**Előző év azonos időszakához viszonyítva

Forrás: NEAK

Az 1. táblázatban a forgalmak alakulását láthatjuk 2018-tól kezdődően, illetve azok növekedési ütemét az előző évhez viszonyítva. Az egyes éveket összevetve nem látunk kiugró növekedést sem N05 sem pedig N06 csoportokban egyetlen forgalmi kategórián belül sem. 2020-ban pl. valós forgalmonnövekedést szinte kizárólag a dobozsámoknál figyelhetünk meg mindkét ATC csoportban, bár ennek mértéke sem számottevő, az N05 csoportban +0,3%, míg N06 csoportban +1,0%. Térítési díj-forgalom 2020-ban N05 ATC-n belül stagnált, N06 csoportban azonban a teljes évet tekintve 1,2%-os csökkenést figyelhetünk meg.

2021 első 5 hónapjában az előző év azonos időszakához képest 9,4-11,0%-os térítési díj forgalom növekedés látható, arról azonban, hogy ténylegesen növekedett-e és ha igen, milyen mértékben, az év végén érdemes következtetéseket levonni. A tb.-forgalomban is minimális mértékű a növekedés a pszicholeptikumoknál, pszichoanaleptikumoknál viszont visszaesést (-1,6%) láthatunk a magyarországi koronavírus-járvány kezdeti évében. Érdekes azonban, hogy a teljes évet tekintve N06 csoportban a tb.-forgalmakkal ellentétben a DOT-forgalom 1,2%-kal valamelyest növekedni tudott. 2021 I-V. időszakban majdnem minden forgalmi kategóriában visszaesést láthatunk, ennek egyik fő oka a 2020 azonos időszakával (a márciában tapasztalt megugrás torzításával) történő összehasonlítás alap, az év végére ennek mértéke a kompenzációval változhat.

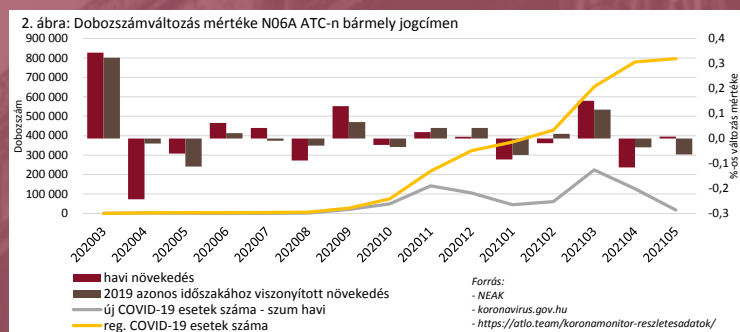
Mivel a járványhelyzet ideje alatti valós növekedést leginkább a dobozsámoknál figyelhetünk meg, ezért a szezonális változásokat is ezen mutató mentén értékeljük (1. ábra). Módszertan szerint adott téli szezon a megelőző év decemberétől számítjuk, tehát pl. 2019 decembere a 2020 téli időszakhoz tartozik. A 2020 tavaszán látott nagymértékű növekedést nyárra az N05 ATC csoportban egy 1,6%-os visszaesés követte, ami 112 ezer doboznyi csökkenést jelent, ugyanezt a tendenciát láthatjuk N06 csoportban is, ahol mintegy 129 ezer dobozzal (-1,8%) esett vissza a forgalom a nyári időszakban. Viszonyításképpen a 2019 azonos időszakához, amikor a tavaszi és nyári szezon közötti különbség mértéke N05 ATC-n 41 ezer doboz többlet volt a tavaszi hónapokban, míg 61 ezerrel több N06-on elmondhatjuk, hogy emelkedett a különbség mértéke.

Mentális egészséghez köthető gyógyszerkiadások alakulása COVID-19 járvány alatt — Esettanulmány

Healthware elemzés NEAK adatok alapján

Pszicholeptikumok és Pszichoanaleptikumok fogyasztásában jellemző a szezonális, a nyári hónapokban trendszerűen láthatunk visszaesést a tavaszi időszakhoz képest, azonban a 2020-as piaci bővülés mögött rejlő okok között a vírushelyzet miatti felhalmozást és a tartalékolást is tetten érhetjük. 2020 őszén és téli időszakában az N05 ATC-n lévő vényköteles termékek dobozeladása az előző évhez képest ismételen csökkenni kezdett előbbinél 2%-kal, utóbbinál 6%-kal. Ekkoriban a lezárások miatt csökkenhettek a szakorvosokkal történő találkozások, amely az adagolások módosítását, illetve a más termékekre történő áttérést is egyaránt megnehezíthette. 2020 szeptemberében azonban N06 csoportban 2019-hez képest növekedés látható, ami akár a szezonális természetes növekedési trend eredményeként értelmezhető, de egyes termékeknél indukálhatta egy újabb járványhelyzet miatti lezárásoktól való félelem, illetve ebből fakadó gyógyszerfelhalmozás is.

A teljes vizsgált időszak alatt N06A (Antidepresszánsok) csoport a dobozforgalma nőtt leginkább, ezért ezt mélyebben is megvizsgáltuk, havi szinten és a 2019. év azonos időszakához viszonyítva, valamint a Covid-19 hullámokkal kiegészítve (2. ábra).

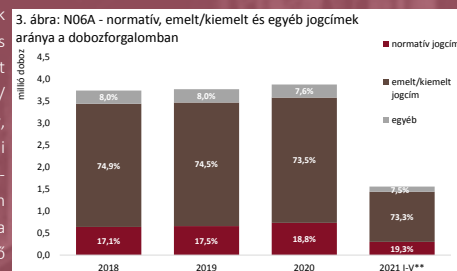

2020. márciusában a járvány bejelentésekor¹ hirtelen megugró növekedést láthattunk, melyet főként az első hullám bejelentését követő azonnali felhalmozások következményeként értelmezünk. Ezután áprilisban visszaesés következett, azonban ennek mértéke 2019-hez képest nem számottevő, összesen 2%. Májusban havi szinten és 2019-hez viszonyítva is egy nagyobb mértékű 6-11%-os csökkenés látható. Érdekes, hogy az Antidepresszánsok dobozforgalma a járványügyi intézkedések lazítása ellenére még nyáron is – júniusban és júliusban – képes volt valamelyest növekedni. A második hullám kezdeti időszaka (2020. szeptember²) N06A csoportban is megmutatkozott dobozforgalomban, az előző év azonos időszakához képest 6%-os emelkedés látható, ami októberben nem folytatódott, de novemberben és decemberben ismét növekedett.

2021 januárjában a járvány második hullámának leszálló ágában³ csökkenni kezdett a dobozforgalom mind havi szinten (-8%) mind pedig az 2019 azonos időszakához viszonyítva (-6%). Ekkoriban még érvényben voltak a járványügyi korlátozások, melyek mérsékelhették az orvos-beteg találkozók létrejöttét. Ugyanakkor 2021. márciusában a harmadik hullám járványgörbéjének rapid emelkedésekor⁴ ismételen egy nagyobb megugrás látható, februárhoz képest 15%-os, de 2019. azonos időszakához viszonyítva is közel 12%-os növekedéssel.

Az Antidepresszánsok dobozforgalmát jogcím szerinti bontásban is megvizsgáltuk az előző évhez – vagy annak azonos időszakához - viszonyítva. Jogcím független dobozszámok össz. volumenének tekintetében 2019-hez képest 2,8%-os növekedés látható 2020-ban, ebből normatív jogcímen 71 ezerrel több dobozt adtak 2020-ban, ami +10,8% növekedést jelent 2019-hez képest.

Ha éves viszonylatban vizsgáljuk a normatív, emelt/kiemelt és egyéb jogcímek arányát, azt láthatjuk, hogy míg az emelt/kiemelt és egyéb (pl. közgyógy, üzemi baleset, honvédelmi jogosultság) némileg csökkentek, addig a normatív jogcím aránya 1,4%-kal növekedett a koronavírus járvány eddigi fő évének tekintett 2020-ban.

Ennek egyik magyarázata lehet, hogy a pandémia előtti időszakban emelt/kiemelt jogcímen felírt mentális betegségek kezelését célzó készítmények, a felírhatóság akadályozottsága, és a szakorvosokkal történő csekély mértékű találkozások következtében normatív jogcímen háziorvosok által saját jogon lettek felírva. 2021-ben korlátozottan elérhetőek az adatok, de egyelőre folytatódik a növekvő trend a normatív jogcímen felírt készítmények körében.

Az egyes brandeket külön vizsgálva N06A ATC csoportban láttunk növekedést és csökkenést is, azonban ezeket nem tudjuk egyértelműen a Covid-19 járványhoz kötni a sok esetben alacsony dobozszámok és betegszámok, illetve a trendek mélyrehatóbb tanulmányozásának hiánya miatt. A MAT betegszámoknál N06A ATC csoportban szintén nem látható a járványhoz köthető betegmozgás, így ez nem támasztja alá azt a feltételezésünket, miszerint nagymértékű növekedés látható az Antidepresszánsok fogyasztásában a koronavírus-járvány időszaka alatt.

Bár a tb.-kiáramlás mértéke a COVID-járvány kezdetén nagymértékben megugrott 2020 márciusi időszakban N05 és N06 ATC csoportokban (+20 és +28% 2019. azonos időszakához képest), az év végére azonban ez kompenzálódott, így kiemelt változást nem láttunk ezen vényköteles gyógyszerkészítmények kiváltásaiban. A teljes 2020-as évben az össz. támogatás-forgalom és térítési díj mértéke is egyedül N05 ATC csoportban tudott minimálisan növekedni 0,2% és 0,05%-kal, míg N06 csoportban 1,6% és 1,2%-kal visszaesett az előző évhez képest. Mind Pszicholeptikumoknál, mind pedig Pszichoanaleptikumoknál is csak enyhe növekedés látható a 2020-as évben a 2019-es évhez viszonyítva, így nem igazolódott be az a hipotézisünk, miszerint a járványhelyzet következményeképpen kiemelkedően növekedtek a mentálhigiénés megbetegedések kezelésére használatos gyógyszerkiváltások. Legnagyobb dobozszám-emelkedést az Antidepresszánsoknál láthattunk (2019-hez képest közel 104 ezerrel növekedett az eladott dobozok száma), ezen belül is a normatív jogcímen történő kiváltások számának növekedésében látható a legnagyobb mértékű emelkedés. Meglátásunk szerint a COVID-19 provokálta általános mentálhigiénési állapotromlás egy létező probléma, azonban ezt nem tudta lekövetni az ellátórendszer beszűkült hozzáférése. Továbbá fontos megjegyezni, hogy mentális megbetegedésekre vonatkozó valós trendek vizsgálatok további többváltozós longitudinális elemzések későbbi elvégzése lehet szükséges.

¹ koronavirus.gov.hu (utolsó megtek: 2020.08.02)

² koronavirus.gov.hu (utolsó megtek: 2020.08.02)

³ koronavirus.gov.hu (utolsó megtek: 2020.08.02)

⁴ koronavirus.gov.hu (utolsó megtek: 2020.08.02)

Koronavírus esetszámainak adatai: atlo.team/koronamonitor-reszletesadatok